

Nr 36.

Av herr **Trygger**, om förstärkning av arbetskrafterna å överståthållar-
ämbetets kansli.

Av bilagan till årets statsverksproposition, femte huvudtiteln, sid. 260 och följande, inhämtas, att överståthållarämbetet gjort hemställan om förstärkning av arbetskrafterna å ämbetets kansli.

För närvarande utgöras de ordinarie befattningshavarna med juridisk kompetens av en sekreterare i lönegraden B 30 och två notarier i lönegraden B 24.

Överståthållarämbetets kansli motsvarar närmast landskanslien å länsstyrelserna. Vid ett bedömande av arbetsbördans omfattning å överståthållarämbetets kansli i jämförelse med landskanslien i länen är emellertid att taga hänsyn till, å ena sidan, ämbetets sammanlagda arbetsbörda i förhållande till länsstyrelsernas och, å andra sidan, den kvotdel av ämbetets arbetsbörda, som åvilar överståthållarämbetets kansli i jämförelse med motsvarande kvotdel av landskansliernas andel i länsstyrelsernas arbetsbörda.

Redan Stockholms folkmängd, som uppgår till inemot två och en halv gånger länens genomsnittliga folkmängd, antyder att överståthållarämbetets samlade arbetsbörda är väsentligen större än den i de olika länen. Därtill kommer emellertid *dels* att förhållandena i en större stad enligt sakens natur för-
anleda en i jämförelse med folkmängden proportionsvis större arbetsbörda än å en landsbygd, *dels* att överståthållarämbetet har att handlägga ett flertal ärenden som eljest åvila magistraterna i de särskilda städerna.

Om en jämförelse ifråga om arbetsbördans omfattning sökes i den mest betydande ärendegruppen, nämligen utsökningsmålen, så visar den av statistiska centralbyrån senast utgivna redogörelsen att antalet av överståthållarämbetet och landets 24 länsstyrelser tillsammans handlagda utsökningsmålen utgjorde år 1931 27,920 och år 1932 32,099. Av dessa antal belöpte å överståthållarämbetets kansli respektive 6,100 och 7,268, d. v. s. överståthållarämbetet hade att handlägga inemot en tredjedel av de ärenden, som belöpte å de 24 länsstyrelserna. En jämförelse, som utsträcker till övriga ärendegrupper, torde giva liknande resultat.

Visserligen har ej överståthållarämbetets kansli att uppbära fullt samma kvotdel av överståthållarämbetets samlade arbetsbörda som landskanslien av länsstyrelsernas. Detta har sin förklaring däri, att under det att länsstyrelserna äro uppdelade i två avdelningar, landskansliet och landskontoret, arbetar överståthållarämbetet å tre avdelningar, nämligen kansliet, uppborndsavdelningen och polisavdelningen. Skillnaden är dock sannolikt icke så betydande; här må

erinras om att exempelvis vissa polis- och åklagarärenden samt vägärenden av landsfogden, respektive vägingenjören handläggas jämförelsevis självständigt omedelbart under landshövdingens inseeende.

I ett som allt torde arbetsbördan å överståthållarämbetets kansli vida överstiga i varje fall den å flertalet landskanslier förekommande. Många stora ärendegrupper äro nämligen gemensamma för båda institutionerna (se huvudtiteln sid. 261—262) och uppgå å överståthållarämbetets kansli till väsentligt större antal än å landskanslien.

Den kvalificerade ordinarie arbetskraften utgöres såsom nyss nämnts, å överståthållarämbetets kansli av allenast 1 sekreterare och 2 notarier, vartill komma ett antal i stort sett oavlönade aspiranter. Av statskalendern inhämtas, att motsvarande arbetskrafter å landskanslien i våra större län äro i Stockholms län (268,000 innevånare) en landssekreterare, en länsassessor och fyra länsnotarier, i Malmöhus län (514,131 innevånare) en landssekreterare, en länsassessor och sex länsnotarier samt i Göteborgs och Bohus län (463,000 innevånare) en landssekreterare, en länsassessor och fyra länsnotarier.

Överståthållarämbetet har nu begärt dels att sekreteraren skulle få ett lönetillägg motsvarande landssekreterarens, icke i de nu nämnda utan i ett medelstort län, dels att den ordinarie personalen i övrigt skulle bestämmas till en assessor och två notarier varjämte anslaget till extra arbetskrafter skulle höjas något så att de extra tjänstgörande juristerna skulle kunna erhålla ett något så när skäligt arvode.

De sålunda framförda kraven synas vara synnerligen skäliga och beräknade i underkant. Enhälliga tillstyrkanden föreligga också såväl från Allmänna civilförvaltningens lönenämnd som från statskontoret i fråga om förstärkningen av arbetskrafterna.

Beträffande tillägget till sekreteraren är detta i princip tillstyrkt av lönenämnden men avstyrkt av statskontoret. Sistnämnda ämbetsverk synes därvid hava föranletts till sitt ståndpunktstagande av den missuppfattningen att sekreteraren å överståthållarämbetets kansli icke skulle äga utöva någon mot avdelningschefernas i länsstyrelserna svarande beslutanderätt. Vid förfall för landshövdingen inträda dessa nämligen gemensamt i utövandet av länsstyrelsens beslutanderätt. Sekreteraren har en däremot svarande funktion för överståthållarämbetets kansli; och denna beslutanderätt hänför sig icke blott till tid, då överståthållaren är tjänstledig och underståthållaren inträder i hans ämbete utan jämväl då underståthållaren åtnjuter tjänstledighet. I båda dessa fall skall sekreteraren enligt gällande instruktion utöva överståthållarämbetets beslutanderätt i stora grupper ärenden.

Uti sitt utlåtande har statskontoret åberopat att ämbetsverket icke funnit anledning frångå den uppfattning, varåt ämbetsverket givit uttryck i ett yttrande den 4 februari 1926. Ämbetsverket synes därvid hava helt förbisett att arbetsförhållandena mycket ändrats under de gångna nio åren. Under det att

folkmängden i flertalet län stått stilla eller gått tillbaka, har Stockholms folkmängd under den gångna nioårsperioden ökats med en siffra motsvarande inemot dubbla folkmängden i exempelvis Gotlands län, med vilket lönenämnden velat söka jämförelse. Och arbetsbördan har stegrats i än större omfattning.

Att ämbetets förslag icke oförändrat upptagits synes hava berott endast av statsfinansiella skäl. Emellertid torde dylika skäl icke få utgöra hinder för att giva rättvis löneställning åt enskilda befattningshavare eller bereda ämbetsverken oundgängligen nödiga arbetskrafter.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte vidtaga sådan ändring i överståthållar-
ämbetets stat, som ett bifall till den av överståthållarämbetet
gjorda framställningen påkallar.

Stockholm den 18 januari 1935.

Ernst Trygger.
